

HEEMKUNDEKRING

De Heerlijkheid Oirschot

NIEUWSBRIEF September 2020

Voorwoord

Hopelijk hebt u, ondanks de coronacrisis en het zoveelste weerrecord (acht tropische dagen achter elkaar), een goede zomer achter de rug. Toch kunnen we dit jaar niet, zoals gebruikelijk, de draad gewoon oppakken. We hebben nog steeds te maken met een pandemie en de daarvoor uitgevaardigde maatregelen, die het dagelijks leven ingrijpend beïnvloeden. En dat terwijl we al een tijdje gewend waren aan de ‘maakbare samenleving’ waarin alles wat we wilden mogelijk was.

Het is wat het is. Onze voorouders waren aan dat idee veel beter gewend. “De mens wikt en God beschikt”. Onze vereniging gaat proberen er in de komende periode, met inachtneming van de maatregelen, het beste van te maken. Dat betekent gewijzigde openingstijden en toegankelijkheid van onze heemkamer en lezingen met een beperkt aantal toehoorders op afspraak.

Inmiddels hebben we de magische grens van 200 leden bereikt. Het is goed om te weten dat er zoveel mensen belangstelling hebben voor de geschiedenis en het erfgoed van Oirschot. Laat ons gerust weten wat u van de heemkundekring verwacht, waar u warm voor loopt en waar u uw medewerking aan zou willen verlenen. Want we willen graag met u samen onze vereniging nóg aantrekkelijker en nóg eigentijdser maken. Want *wie het verleden vergeet, verliest de toekomst!*

Anton Neggers
Voorzitter

Hervatting heemkundeactiviteiten ‘De Heerlijkheid Oirschot’

Zoals in de Nieuwsbrief van juli jl. al is aangekondigd gaat onze heemkundekring per 1 september de activiteiten weer hervatten. Het lijkt ons verstandig dit stap voor stap te doen en we beperken ons daarom voorlopig tot gedeeltelijke openstelling van de heemkamer en het oppakken van de lezingen die voor het najaar gepland staan.

Heemkamer

Met ingang van maandag 7 september wordt de Heemkamer in het Erfgoedcentrum weer opengesteld voor bezoekers maar dan voor één avond in de week, te weten op maandagavond op de gebruikelijke tijd van 18.30 tot 21.00 uur.

Het aantal bezoekers wordt gelimiteerd tot maximaal 6 personen incl. gastheer/gastvrouw om zo te garanderen dat voldoende afstand kan worden gehouden.

De overige dagen kan de heemkamer gebruikt worden voor vergaderingen, maar deze moeten vooraf gereserveerd worden bij secretariaat@deheerlijkheidoirschot.nl om te voorkomen dat er meerdere groepen tegelijkertijd aanwezig zijn. De Goei Kamer kan voorlopig niet voor overleggen gebruikt worden, omdat daar de 1,5 m afstand niet gegarandeerd kan worden.

Lezingen

Voor de Lezingen houden we het Jaarprogramma van 2020 aan. De eerstvolgende lezing *'Volksverhalen over heksen en hun oorsprong'* vindt plaats op 15 oktober a.s.

Op 19 november a.s. volgt de lezing *'Oost-Indisch Doof!'* en op 17 december a.s. de lezing *'op alles wel ende rijpelijk gelet'*.

De lezingen vinden plaats op de geplande locaties te weten in het Vrijthof en in de Harmoniezaal met in achtneming van de Coronarichtlijnen (incl. de 1,5 meter afstand regel). Met beide locaties is contact geweest over het maximale aantal bezoekers. Voor de Harmoniezaal gaan we uit van een maximum van 25 personen en voor het Vrijthof van maximaal 50 personen.

Teneinde te garanderen dat het maximum aantal bezoekers van de lezing niet wordt overschreden is het nodig voorafgaand te reserveren. U kunt dat doen door een mailtje te sturen naar het secretariaat van de heemkundekring (secretariaat@deheerlijkheidoirschot.nl) waarin u doorgeeft welke lezing u met hoeveel personen wilt bezoeken. Op basis daarvan wordt een reserveringslijst opgesteld.

Bij binnenkomst in de zaal wordt voorafgaand aan de lezing nagegaan of u op de reserveringslijst staat. Er wordt op toegezien dat het maximum aantal bezoekers niet wordt overschreden.

Verder vragen we u om zowel bij het bezoek aan de heemkamer als voor het bijwonen van de lezingen steeds de richtlijnen van het RIVM in acht te nemen, zoals de hygiëne maatregelen, voldoende afstand (1,5 m) bewaren en: thuisblijven bij ziekteverschijnselen.

Het bestuur ziet er naar uit de heemkundeactiviteiten weer op te pakken, al zal het voor iedereen even wennen zijn dat de manier waarop e.e.a. dient te gebeuren een beetje anders is dan gebruikelijk. Voorop staat dat het ons verheugt u weer te kunnen ontmoeten in de heemkamer of bij de een van de lezingen!

Bestuur heemkundekring 'de Heerlijkheid Oirschot'

Lezing 'Volksverhalen over heksen en hun oorsprong' 15 oktober 2020 door Maria van Deutekom

Donderdag 15 oktober as. vindt in Café 't Vrijthof de lezing: 'Volksverhalen over heksen en hun oorsprong' plaats. Maria van Deutekom gaat in deze lezing in op de volksverhalen over heksen die ook in Brabant lang heel talrijk waren. De verhalen hebben een traditie die teruggaat tot in de verre middeleeuwen en je vraagt je af waar al die verhalen over heksen toch vandaan komen?

Allereerst komt in de lezing aan de orde wat we onder een heks verstaan en welke beeldvorming er zoal is over heksen. Uiteraard kan de heksenvervolging die in Europa in het verleden plaatsvond, en waar ook Nederland en Brabant bepaald niet van gevrijwaard bleven, hierbij niet onbesproken blijven.

The Lancashire Witches van Harrison Ainsworth

Vervolgens zoomen we in op de rol die heksen spelen in volksverhalen en geven daarvan een aantal tot de verbeelding sprekende voorbeelden. Zo leert u o.a. hoe je een heks kunt herkennen en hoe hun betovering valt te doorbreken. Hierbij komen ook diverse volksverhalen over heksen uit de Kempenregio aan bod.

En last but not least worden nieuwe gegevens aangedragen over het ontstaan van het vertrouwde huidige heksbeeld op basis van recent onderzoek naar de schilderijen van Pieter Bruegel de Oude.

De lezing wordt gelardeerd met afbeeldingen en de voordracht van een aantal verhaalfragmenten.

Maria van Deutekom is van huis uit docent Nederlands en Theater en was jarenlang werkzaam in het hoger beroepsonderwijs. Voor het tijdschrift 'Van den Herd' van Heemkundekring 'De Heerlijkheid Oirschot' schreef zij een drietal artikelen over Volksverhalen over heksen. Maria geeft lezingen en schrijfcursussen en is actief in het regisseren van theater. Ook schrijft ze verhalen en vertelt die voor publiek.

De lezing is gratis toegankelijk voor leden van de Heemkundekring Oirschot. Ook niet-leden zijn van harte welkom; voor hen geldt een entreebedrag van € 4,-. De lezing start om 20.00 uur in Café 't Vrijthof, Molenstraat 6, Oirschot.

Om e.e.a. coronaproof te laten plaatsvinden dient u voorafgaand te reserveren. U kunt zich opgeven voor het bijwonen van de lezing door een mailtje te sturen naar het secretariaat van de heemkundekring secretariaat@deheerlijkheidoirschot.nl waarin u doorgeeft met hoeveel personen u de lezing wilt bezoeken. Op basis daarvan wordt een reserveringslijst opgesteld met een maximum van 50 bezoekers.

Gezocht: Ondersteuning Techniek Lezingenavonden Heemkundekring

Hierbij doet het bestuur een oproep aan de leden voor een vrijwilliger die de techniek op de lezingenavonden van onze heemkundekring wil ondersteunen.

Het gaat hier om werkzaamheden die technisch gezien relatief eenvoudig zijn, zoals het aansluiten van de beamer, de laptop en de microfoon, maar daarom niet minder belangrijk.

Immers, een feilloos verlopende techniek is een voorwaarde voor het succes van een lezing.

De lezingen vinden 6 x per jaar plaats in de maanden februari, maart, april, oktober, november, en december; steeds op de 3^e donderdagavond van de maand op een locatie in het centrum van Oirschot.

Als u interesse hebt in deze mooie taak, stuur dan een mailtje naar het secretariaat van de heemkundekring: secretariaat@deheerlijkheidoirschot.nl

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Bestuur heemkundekring 'Heerlijkheid Oirschot'

Oproep: Wie redt 'Oirschot in het klein'?

Tijdens de corona lockdown hebben veel mensen eens flink opgeruimd. Bij zo'n opruimklus kwam Frans Smetsers van Café 't Vrijthof tot zijn verbazing een aantal dozen tegen met bouwtekeningen en miniatuur huisjes van Oirschot.

Bij navraag blijkt dat dit een project was van Zuster Cecilia, oud-lerares handvaardigheid. Het plan was om met een groep knutselaars heel Oirschot na te bouwen op een schaal die zo'n beetje overeenkomt met modelspoor N, oftewel 1 op 160. Door ziekte van de zuster is dit project stilgevallen. Wel zijn er enkele panden min of meer gereed. Als materiaal werd board, triplex en karton gebruikt.

Kennelijk is er ooit een tentoonstelling geweest van het resultaat tot dan toe (en dat zou in 't Vrijthof kunnen zijn geweest), want er zijn twee borden met grote letters gevonden: 'Oirschot' zonder de t en 'klein'. Het bord 't in het' ontbreekt. We vermoeden dat de spullen zo'n 25 jaar lang in 't Vrijthof in opslag zijn geweest.

Het zou geweldig zijn als iemand dit project zou willen adopteren. Het historische centrum van Oirschot in

miniatuur: een mooi project dat permanente tentoonstelling verdient. Het Kapittel van Oirschot heeft de spullen zolang ondergebracht, maar ze kunnen op die plaats niet blijven liggen.

Mocht u interesse hebben, of iemand kennen die interesse heeft, mail dan naar Arthur de Vries (a.devries@heerbeek.nl), dan gaan we kijken hoe we dit unieke project kunnen redden.

Uitgaven en mededelingen

- 1) Onze heemkundekring heeft een facebookaccount. U kunt ons vinden op:

- 2) Nieuws over de heemkundekring kunt u vinden op de website via deze link:

www.deheerlijkheidoirschot.nl

- 3) Op Omroep Brabant is vanaf 1 september de Documentaire Suikerhoek te zien om 17.54 uur (met elk uur gedurende 24 uur een herhaling). In de serie duikt filmmaker Raoul de Zwart in het kleurrijke zoete verleden van de zuidwesthoek van Brabant waar 150 jaar geleden voor de bietenteelt fabrieken zo groot als kathedralen verrezen.

- 4) Het Erfgoedhuis in Eindhoven van de Archelogische Vereniging Kempen Peelland is weer opengesteld! U bent welkom op de woensdagavond; vanwege Corona geldt een maximum van 20 personen. Voor inlichtingen kunt u mailen naar: awnafdeling23@gmail.com

- 5) Op 12 september a.s. wordt in de Lutherse kerk in Breda voor de 3^e keer de Scriptieprijs Brabantse Geschiedenis uitgereikt. Start 14.30 uur, inloop vanaf 14.00 uur. Toegang is gratis.

- 6) Bericht uit de Nieuwsbrief van SBEO dat per 1 april Akke de Vries-Oosterveen als medewerker monumenten is aangesteld bij de Gemeente Oirschot.

- 7) Op de site www.erfgoedmonitor.nl van de Rijksdienst cultureel erfgoed vindt u feiten en cijfers over het erfgoed in Nederland. De monitor biedt een landelijk overzicht van de staat en ontwikkeling van het Nederlandse erfgoed. In de schijnwerpers staan nu erfgoedfeiten van 2019.

Erfgoedcentrum De Ravenpoort

Beperkte openingstijd op maandagavond van 18.30 – 21.00 uur

In verband met de versoepelingen van de maatregelen rondom het Coronavirus wordt het Erfgoedcentrum per 7 september a.s. weer opengesteld voor bezoekers. De openstelling is voorlopig beperkt tot 1 in plaats van 2 avonden per week.

I.v.m. de 1,5 meter afstandsregel wordt het aantal bezoekers gelimiteerd tot 6 personen inclusief gastheer/gastvrouw. En het advies is om zoveel mogelijk te blijven zitten

Er blijft behoefte aan gastheren en gastvrouwen, die de bezoekende leden willen ontvangen. Mocht u geïnteresseerd zijn in dit leuke werk, dan graag contact opnemen met Marina Pasmans. Ook mensen die een poetskarweitje op zich willen nemen kunnen dit aan Marina doorgeven. Dat kan via mail: marinapasmans@hotmail.com (of telefonisch: 0499-574757).

De schoonmaakploeg aan het werk bij de heemkamer!
(Anneke, Ria, Marina en Marie-Louise)

Activiteitenkalender 2^e helft 2020

(Let op: Tussentijdse wijzigingen zijn mogelijk!)

Opmerking:

De kleine Studiereis en de Openstelling op Monumentendag die beide in september gepland waren komen te vervallen!

Do 15-10-2020

Lezing 'Volksverhalen over heksen en hun oorsprong' door Maria van Deutekom in het Vrijthof

Do 19-11-2020

Lezing 'Oost-Indisch Doof' door Hanneke Coolen-Kolsters in de Harmoniezaal

Do 17-12-2020

Lezing 'Op alles wel ende rijpelijk gelet' door Anton Neggers in het Vrijthof